

La dansa dels presidents

Portugal, França i Itàlia, cap a les eleccions

Tres països europeus mediterranis han viscut o estan vivint una agitació pròpia de temps pre-electorals que es concreta en el que es podria qualificar com a «mogudes presi-

Ernest UDINA

partits poc consolidat, especialment quan apareix en escena el nou Partit Renovador Democràtic del president Eanes, que ben probablement esdevindrà en les quasi segures eleccions d'octubre el partit frontissa que decidirà la

veu que pugui sortir una fórmula de governabilitat estable.

L'estabilitat, en canvi, ha estat el signe permanent de la V República Francesa, que fundà De Gaulle el 1958. Més d'un quart de

Sandro Pertini, un president que deixa un bon record.

dencials». No hi ha en joc solament la figura d'un president, sinó l'estabilitat dels països davant la incertesa electoral.

Dotze anys després de la revolució d'abril, Portugal segueix afectada per la inestabilitat d'una democràcia que nasqué sota auspicis militars i que té ara en el militar president de la república la gran incògnita de les properes eleccions. Ja no es pot ni pensar en una involució democràtica a Portugal, però encara s'observa un sistema de

composició del nou govern.

El nou trencament dels socialdemòcrates amb els socialistes, amb la consegüent dimissió de Soares, és del tot inoportú: en portes de l'ingrés a la CEE i davant la llarga pausa estival, Portugal entra en una etapa d'incertesa, entre la dissolució del Parlament, que es produirà del 10 al 14 de juliol, i les encara llunyanes eleccions a mitjan octubre. Unes eleccions, a més, de les quals ara no es

segle després, però, es veu amenaçada pel gran debat sobre la «cohabitació»: la possibilitat que la dreta guanyadora en les eleccions de la primavera hagi de coexistir amb el president de la república socialista. En proposar electoralment un «Front Republicà», el primer ministre Fabius vol encaminar el seu partit cap a noves aliances de centre, però l'aparell no es resigna a aquest canvi històric, modernitzador del socialisme, i continua insistint, a tra-

vés de Jospin, a trobar millor la línia de «ruptura amb el capitalisme», des d'una posició radicalment esquerrana.

Si la divisió és el signe dels temps en les polítiques portuguesa i francesa, un sorprenent capgirament de tendència s'ha donat precisament a Itàlia, el país democràtic del món mediterrani políticament més inestable. L'elecció en la primera volta —lluny de les dotze que necessità Pertini— del nou president Cossiga ofereix una inacostumada imatge d'estabilitat. És la victòria de la democràcia cristiana que, a través de Chiriaco de Mitterrand, ha sabut trobar un consens abans de l'elecció, i no solament amb el seu company de govern, el Partit Socialista. El consens ha arribat, en aquest cas, fins als comunistes, que semblen haver après en la dura doble derrota de les eleccions i del referèndum la necessitat d'una rectificació.

Cal comprovar encara si Cossiga, un «Moro bis», aconseguirà el prestigi i la important presència pública del predecessor Pertini, l'actitud presidencial del qual, com ara s'ha vist, ha tingut un bon efecte en la difícil estabilització de la vida política italiana.

Els diversos signes i les tendències que es mostren en aquests tres països europeus tenen el denominador comú de la difícil recerca d'un equilibri polític absolutament necessari per fugir de la crisi econòmica i de les crisis del sistema. És tot un repte, en el qual encara no apareixen solucions clares, però on s'ha vist de nou que només en el consens es pot trobar una via de solució als problemes d'inestabilitat política que afecten el petit Portugal, l'hexàgon francès i la península italiana.